

Rudolf Steiner

XI. Vývoj principu Michaelova průběhem dob. Rozdvojení kosmické inteligence.

Dornach, dne 8. srpna 1924.

Milí přátelé,

mluvili jsme dlouhou dobu o karmických poměrech, které souvisejí s anthroposofickým hnutím, s Anthroposofickou společností, s jednotlivými osobami, které cítí vnitřně poctivé puzení, konati svou životní cestu v anthroposofickém hnutí. A ačkoli o karmických poměrech bude nutno říci mnoho věcí po návratu z Anglie, chtěl bych přece jen právě dnes, jakožto v poslední hodině před odjezdem do Anglie, před cestou, která potrvá celý zbytek srpna, přednésti jako jakýsi závěr něco, co bude s to, zaokrouhliti poněkud myšlenky, které jsme Vám směl v těchto karmických úvahách sdělit.

Všichni jste zajisté pozorovali, milí přátelé, jak karma jednotlivého anthroposofa prodělala přerůzné formy, ve kterých se utvářela v dřívějších zemských životech a mezi smrtí a novým narozením. A již jsme mohli zvláště ve dvou posledních hodinách naznačiti, jaký význam to může míti pro karma jednotlivého anthroposofa. Viděli jsme, jak tato karma anthroposofa souvisí s celým vývojem, který prodělal princip Michaelův za dlouhých, dlouhých dob. Viděli jsme nejprve, řekl bych, více abstraktním způsobem, jak odpadlo vládě Michaelově to, co se mohlo nazývat správou kosmické inteligence. Za starších dob bylo to vesměs tak, že lidé, jak jsem řekl, nepřipisovali sami sobě inteligentní bytost, ale že všecko, co vyjadřovali v inteligentních formách, odvozovali z inspirace vyšších mocností. A kdo byli obeznalí v tomto oboru, ti věděli, že to byly ty vyšší mocnosti, které potom v křesťanské terminologii byly označeny právě jakožto mocnosti Michaelské. A označil jsem Vám osmé a deváté století jako dobu ve vývoji civilizovaného lidstva, ve které kosmická inteligence zvolna se pohybovala dolů k Zemi, utvářela se jaksi ve formě kapek, které potom v jednotlivých lidských duších žily dále jako osobní inteligence. A naznačil jsem Vám také, jak se uchoval tradičně, ale z určitého porozumění pohled pro kosmickou inteligenci, tedy pro starou michaelskou správu. Když pohlédneme na učence ve mnohém směru výborné, opírající se o arabismus, opírající se o to, co vlivem tažení Alexandrových žilo v Asii jakožto aristotelismus, co proniklo mystiku Orientu a co učinilo ji, řekl bych, inteligentní, když pohlížíme na všechno to, co bylo přeneseno přes Afriku do Španělska a tam působilo jakožto maurská moudrost v tak vynikající osobnosti jako Averrhoes, pak najdeme v naukách těchto maursko-španělských učenců vesměs odlesk názorů, směřujících ke kosmické inteligenci. Znázorněme si co možná silně, jak si lidé tuto kosmickou inteligenci představovali. Chtěl bych k tomu účelu udělati náčrtek toho, čemu tito maurští učenci učili své žáky

ve Španělsku v 10., 11. a 12tém století, v téže době, kdy na jiných místech Evropy vládlo něco takového jako škola šartreská, o které jsem Vám podrobně vyprávěl. Ve Španělsku bylo maurskými učenci, především takovou osobností jako Averrhoes, učeno, že inteligence vládne všude, jak celý svět, kosmos je naplněn vševládající inteligencí. Lidé dole na Zemi, ti že mají různé vlastnosti, ale nemají vlastní, osobní inteligenci, nýbrž pokaždé, když člověk na Zemi působí, vyjde kapka inteligence, paprsek inteligence ze všeobecné inteligence, snese se jaksi do hlavy, do těla člověka, naplní jej, takže chodí-li člověk po Zemi, má něco takového jako část docela všeobecné kosmické inteligence. Když pak člověk zemře, když projde branou smrti, vrací se to, co měl jakožto inteligenci, vplývá to nazpět do všeobecné inteligence, takže to, co má člověk za života mezi narozením a smrtí na myšlenkách, pojmech a ideách, vlévá se nazpět do všeobecné nádrže všeobecné inteligence, a nemůžeme mluvit o tom, že to, co člověk nese ve své duši jako něco zvlášť cenného – jeho inteligenci – podléhá osobní nesmrtnosti.

Tomu se vesměs vyučovalo španělsko-maurskými učenci: že člověk nemá osobní nesmrtnost. Člověk žije dále, ale nejdůležitější na něm jest – tak říkali tito učenci – že za života může rozvíjet inteligentní vědění, ale to nejde spolu s jeho bytostí; nemůže se tedy říci, že inteligentní bytost má osobní nesmrtnost.

Hleďte, v tom byla, řekl bych, urputnost boje scholastiků mezi dominikány, urputnost uplatnit osobní nesmrtnost člověka. V oné době nemohlo vystoupiti jinak, nežli že dominikáni uplatňovali, že člověk jest osobně nesmrtný a že to, čemu učí Averrhoes, je kacířství, je bludařství. To musíme dnes říci jinak. Ale pro tehdejší dobu je pochopitelné, že člověka, který nepřijímal osobní nesmrtnost jako Averrhoes ve Španělsku, prohlásili za bludaře. Dnes musíme věc pozorovat podle skutečnosti, podle reality. Musíme říci: V tom smyslu, jak se stal člověk nesmrtným, co do své duše vědomé, dobyl si této nesmrtnosti, tohoto trvajícího vědomí o osobnosti po projití branou smrti, teprve od doby, kdy duše vědomá zaujala místo v pozemském člověku. Kdybychom se tedy byli zeptali Aristotela nebo Alexandra, jak smýšlejí o nesmrtnosti, jak by byli odpověděli? Na slovech nezáleží. Kdyby byli tázáni, byli by řekli, kdyby odpovídali v křesťanském názvosloví: Naše duše bude přijata Michaelem a bude žít dále ve společenství Michaelově. Anebo by to byli vyjádřili kosmologicky. Právě z takového společenství, jako bylo Alexandrovo nebo Aristotelovo, bylo by se řeklo kosmologicky /a také se to řeklo/ : Lidská duše je na Zemi inteligentní, ale tato inteligence je kapkou z plnosti toho, co vylévá Michael. Ale tato inteligence jest kapkou z plnosti toho, co Michael vylévá jakožto déšť inteligence, který člověka zaplavuje. A tento déšť vychází ze Slunce, a Slunce zase přijímá do své vlastní bytosti lidskou duši nazpět, a lidská duše, která trvá zde mezi narozením a smrtí, ta září ze Slunce dolů na Zem. – Vládu Michaelovu byli by lidé hledali na Slunci. Tak by byl člověk odpověděl kosmologicky.

To přišlo do Asie, to přišlo pak z Asie nazpět a kvetlo to ještě jakožto názor Maurů ve Španělsku v době, kdy scholastikové zastávali osobní nesmrtnost.

Nesmíme říkat jako říkali scholastikové: To je omyl – nýbrž musíme říci: Vývoj lidstva přinesl individuální osobní nesmrtnost, a bylo to ve scholastice dominikánů, kde se poprvé tato osobní nesmrtnost zdůrazňovala. A stará pravda, která nebyla již pravdivá pro onu dobu vzhledem k vývoji lidského pokolení, ta se přednášela na vysokých školách, které Maurové ve Španělsku udržovali. Musíme dnes býti tolerantní nejen k současníkům, musíme býti tolerantní také k těm, kdo pěstovali dále staré nauky; to nemohli lidé v tehdejší době činit. Ale je důležité, abychom si stále znovu a znovu říkali:

Co se nazývalo osobní nesmrtností

u dominikánských scholastiků, to je pravdou vlastně teprve od doby, kdy ponenáhlu do lidstva vnikla duše vědomá.

Možno to vylíčiti také, řekl bych, docela imaginačně. Když dnes zemře člověk, který měl možnost proniknouti svoji duši za zemského života inteligencí, opravdovou inteligencí, pak projde branou smrti a pohlíží nazpět na svůj zemský život, který zde byl jakožto samostatný zemský život. V dřívějších stoletích vzhlížel člověk, který prošel branou smrti, nazpět na svůj zemský život, jak se zde éterické tělo v kosmu rozptyluje, jak prochází potom duševní oblastí, jak prožívá události v nazpět běžící podobě. Pak mohl člověk říci: Tak spravuje Michael Sluncem to, co bylo moje. – V tom je právě ten velký rozdíl. Ale takový vývoj můžeme posouditi jen když pohlížíme za kulisy života a pohlížíme na duchovno za hmotnem. Na tom záleží, abychom vnější události v lidstvu viděli tak, jak jsou utvářeny z duchovního světa.

Nyní musíme se vpravit ještě jednou do všeho toho, co jsem nyní řekl. Přenesme se nyní do skutečnosti, že s devátým stoletím křesťanským nastává krize: Kosmická inteligence sestupuje mezi pozemské lidstvo. To je objektivní skutečnost, to je to, co se děje. A nyní se přenesme do sluneční sféry, kterou Michael se svými zástupy spravoval tak, jak jsem to vyprávěl, jak pozoroval odchod Krista ze Slunce a jeho přejití na Zem v mystériu Golgoty a prožíval potom, jak kosmická inteligence postupně stále víc a více sestupuje dolů a stává se individuálním lidským poznáním. Důležitá událost, která učinila hluboký dojem právě na ty – posledně jsem řekl „Michaelity“ – kdo patří k Michaelovi, důležitá událost vynikajícího významu bylo to, co jsem již naznačil v dřívějších souvislostech, co jsem naznačil tak, jak se to postavilo do průběhu civilizačního vývoje Země. Ale teď musí to být naznačeno tak, jak se to vyjímá z hlediska Michaelitů samých ze Slunce, jak je to viděti z té perspektivy, když pohlížíme dolů z říše Michaelovy na Zem. – Tato důležitá, tato významná událost stala se v roce 869. Je to všeobecný ekumenický koncil v Cařihradě, kde bylo dogmaticky konstatováno, že starý názor o trichotomii, jakoby člověk sestával z těla, duše a ducha – je prý kacířský, člověk má prý tělo a duši, jenže duše má určité duchovní vlastnosti. Zatím co se v objektivnu událo to, že inteligence přecházela na jednotlivé lidi, bylo na Zemi dekretováno takovým zpečetujícím způsobem, že nikdo, kdo stál v evropské civilizaci, nemohl se odvážit tomu odporovat, - dekretováno, že trichotomie je prý falešná, že je prý kacířská. Nesmělo se mluvit o tom, že by měl člověk tělo, duši a ducha, nýbrž smělo se mluvit jen o těle a duši, a duši připisovati duchovní vlastnosti a síly. Tím stalo se na Zemi něco, o čem se mohlo v říši Michaelově pouze říci: Nyní vnikne do duší lidí přesvědčení, že duchovno jest duševní vlastnost, že duchovno není to božské, co vládne v postupu vývoje lidstva. „Hleďte dolů na Zem“ – to je řeč Michaelova – „Hleďte dolů na Zem...tu mizí vědomí o duchu.“

Ale, milí přátelé, s tímto mizením vědomí o duchu bylo právě spojeno to, o čem chceme dnes především mluvit.

Řekl jsem již, že jsem dosud naznačoval abstraktně, jak se dál vývoj michaelské říše za kulisami zemského života. Řekl jsem, že kosmická inteligence sestoupila dolů k jednotlivým lidem. Ale to jest jenom abstrakce, milí přátelé, neboť co jest inteligence? Nesmíme si přirozeně představovat, když přijdeme do vyšších sfér, že zde bereme inteligenci tak, jako zde ve fyzické oblasti stromy a keře. Co to je „inteligence“? Takové všeobecnosti ve skutečnosti neexistují. Inteligence jsou pravidla vzájemného chování vyšších hierarchií. Co tyto vyšší hierarchie činí, jak se k sobě chovají, v jakém poměru jsou navzájem, to jest kosmická inteligence. A protože ovšem jakožto lidé musíme si všimnout říše nám nejbližší, stává se kosmická inteligence pro nás

konkrétně souhrnem bytostí z hierarchie Andělů. Jestliže mluvíme konkrétně, nemůžeme mluvit o souhrnu inteligence, nýbrž o souhrnu Andělů – to je skutečnost. Jak se církevní otcové v roce 869 zabývali tím, zdali se má mluvit o duchu, bylo to následkem toho, že určitý počet andělských bytostí oddělil se od říše Michaelovy, kde dříve byli a podřídili se názoru, že nyní mají co činiti jenom se zemskými mocnostmi, že vedení lidí budou nyní muset vykonávat jen pod vlivem zemských mocností.

Hleďte tedy, jaká je to ve skutečnosti událost. Andělé jsou bytosti, které vedou člověka od jednoho zemského života ke druhému zemskému životu. Nejbližší bytosti, stojící nad námi v duchovním světě to jsou, které provázejí cestou životem mezi smrtí a novým narozením a poukazují zase k zemskému životu, bytosti, které jednotlivé zemské životy dělají souvislým řetězem celkového lidského života. Jistý počet andělských bytostí, které mají tuto úlohu, které dříve byly spojeny s říší Michaelovou, vyšel, opustil tuto říši, takže následkem toho stalo se nemožným, aby osudy lidí zůstaly nedotčeny. Neboť přirozeně kdo jsou nejdříve zúčastněni na tom, jak se karma vyvíjí, jak se mezi smrtí a novým narozením zpracovávají zemské činy, zemské myšlenky, zemské city? Jsou to andělské bytosti, přijdou k docela jinému postavení ve vesmíru, když jaksi opustí sluneční říši a stanou se místo nebeských andělů anděly zemskými. Co se zde musí stát? Co musí nastat? Zde se skrývá skutečně velké tajemství nad celým vývojem Evropy za vnějšími skutečnostmi. Určití Andělé zůstali v říši Michaelově. Ovšem že v oné velké škole na počátku patnáctého století byly také takové Andělské bytosti, které patřily k lidem, kteří tehdy žili v říši Michaelově, o kterých jsem mluvil, patřily andělské bytosti, které zůstaly v říši Michaelově. Ale byli ostatní Andělé, kteří se ztotožnili s tím, co bylo zemské. Nyní řeknete: Ano, ale jak to vlastně přijde, že určitý počet Andělů Michaelových dostane najednou nápad vyjít z této říše Michaelovy, ostatním že to nenapadne? – Musím doznati, milí přátelé, že to je jedna z nejtěžších otázek, které možno nadhodit o novějším vývoji lidstva. Je to v podstatě otázka, která u člověka, když se tím zabývá, musí uvést v rozruch všechny vnitřní síly. Je to otázka, která hluboce a těsně souvisí s celým lidským životem. Hleďte, to má opravdu podklad v jedné kosmické skutečnosti.

Víte z mých přednášek, které jsem z tohoto místa konal, že všechno, čemu říkáme fyzická planeta, je shromážděním duchovních bytostí. Když pohlédneme vzhůru k některé hvězdě, tedy to, co fyzického ukazuje, jest jenom zevnějšek, ve skutečnosti máme zde co činit se shromážděním duchovních bytostí. A existuje určitý protiklad. Ten zde byl vždycky, pokud existoval zemský vývoj, mezi inteligencemi všech planet a inteligencí sluneční. Na jedné straně je právě inteligence sluneční, na druhé straně jsou inteligence planetární. A vždycky bylo tomu tak, že sluneční inteligence stála výhradně pod vládou Michaelovou, naproti tomu ostatní planetární inteligence pod ostatními Archanděly: Řekněme tedy:

Sluneční inteligence: planetární inteligence

Michael Merkur: Rafael,

Venuše: Anael,

Mars: Samael,

Jupiter: Zachariel,

Měsíc: Gabriel,

Saturn: Orifiel.

Ale bylo tomu vždycky tak, milí přátelé, že se nemohlo říci, že Michael spravuje sluneční inteligenci samotnou, nýbrž celá kosmická inteligence, jež je rozdělena na

inteligenci sluneční a na ostatní inteligence (Merkur, Venuše atd.) je spravována jednotlivými bytostmi archandělské hierarchie, ale nade všemi dohromady vládne vždy zase Michael, takže veškerá kosmická inteligence je spravována Michaelem. Přirozeně že každý člověk byl člověkem také dříve, když Michael spravoval kosmickou inteligenci, kdy její paprsek přicházel do jednotlivého člověka, takže člověk mohl se přece cítit člověkem na Zemi a nebyl jednotlivý člověk jenom schránou všeobecné kosmické inteligence. To pochází od Slunce. Všechna lidská inteligence pochází od Michaela ve Slunci.

Jenže když nastalo století osmé, deváté, desáté, tu se právě stalo, že planetární inteligence počítaly s tím, že se Země změnila a že se i Slunce změnilo.

To se děje venku, co popisují astronomové, to je jenom vnější stránka. Víte, že každých přibližně 11 let nastává období slunečních skvrn, Slunce svítí na Zem tak, že určitá místa jsou temná, skvrnitá. Tak tomu nebylo vždycky. Slunce zářilo ve velmi dávných dobách jako rovnoměrný kotouč – nebylo zde slunečních skvrn a po tisíci a tisíci letech bude Slunce mít podstatně více skvrn nežli dnes, stává se stále skvrnitějším. To je ale vnější projev toho, že síly Michaelovy, kosmické síly inteligence stále více ubývá. Ve množení slunečních skvrn během kosmického vývoje se jeví úpadek Slunce, ukazuje se stále více ochabování, stárnutí Slunce v kosmu. A z vystoupení dosti velkého počtu slunečních skvrn poznaly ostatní planetární bytosti, inteligence, že nechtějí již býti ovládnány Sluncem. Ony si předsevzaly, neponechávat již Zemi v závislosti na Slunci, nýbrž přímo na celém vesmíru. To se děje planetárními úradami Archandělů. Jmenovitě pod vedením Orifielovým děje se toto emancipování planetární inteligence od inteligence sluneční. Bylo to úplné rozdělení světových mocností, které až dosud patřily k sobě. Sluneční inteligence Michaelova a inteligence planetární dostaly se pozvolna do vzájemné kosmické opozice. Třebaže hierarchii Andělů připisujeme docela jiný druh duševní síly, uzpůsobení nitra bytosti, musíme jim připisovati i rozhodování, úvahy o tom, co se děje. My lidé také se nerozhodujeme jinak, než-li že pohlížíme na věci, které se zevně dějí, že necháváme mluvit skutečnosti a pod vlivem skutečností činíme to nebo ono. Jenže pro nás jsou směrodatné mezi narozením a smrtí skutečnosti zemské, kdežto pro bytosti hierarchie Andělů jsou směrodatnými takové skutečnosti jako ty, že v planetárním životě se děje rozštěpení. Jeden zástup přiklonil se k zemské inteligenci a tím zároveň k inteligenci planetární. Druhý zástup zůstal věren sféře Michaelově, aby to, co Michael spravuje jako věčné, přenesl do veškeré budoucnosti – nyní, kdy všechna moc je mezi lidmi, kdy to, co se jeví ve fyzickém slunci se zatemňuje a zvolna mizí.

Tak vidíme následkem kosmických událostí rozdělení mezi Anděly, kteří byli dříve s Michaelem spojeni. Ale tyto bytosti spolutvoří právě karmický vývoj. A nyní pozorujte celek, jak se odehrává v životě mezi smrtí a novým narozením. Zde to není takové, že by každá lidská duše mohla běžeti samotna, ani nemůže každý Anděl, který člověka vede, běžeti samoten, nýbrž působí tu hierarchie Andělů společně. Karma se vyžívá ve spolupůsobení. Přirozeně, když v jednom pozemském životě přijdu ve spojení s lidmi a v příštím životě se to vypůsobí, potom sejde se Anděl jednoho člověka s Andělem druhého člověka. A tak tomu bylo mnohonásobně. Je to něco strašně otřásajícího, mohl bych říci přímo zdrcujícího, co se odehrává na Zemi v ekumenickém koncilu roku 869, je to signál pro něco ohromného, co se děje zde nahoře v duchovním světě. Je to, možno říci, zdrcující, jestliže se člověk docela správným použitím kosmické inteligence udrží vůči takovým přemocným souvislostem skutečností. Je to otřásavě významné, co již nastalo a stále více nastává: že Anděl jedné lidské duše, která byla dříve karmicky spojena s jinou

lidskou duší, nešel společně s Andělem této druhé lidské duše. Jeden Anděl ze dvou karmicky spojených lidských duší zůstal při Michaelovi, druhý šel dolů k Zemi. Co zde muselo nastat?

V době mezi založením křesťanství a věkem duše vědomé, která byla signalizována především v devátém století rokem 869, muselo nastat to, že do karmy lidí vešel nepořádek. Tím je vysloveno jedno z nejnámennějších slov, které vůbec možno vyslovit o novějších dějinách lidstva. Přišel nepořádek do karmy novějšího lidstva. V následujících zemských životech nebyly již všechny zážitky postaveny do karmy správně, a to působí v novějších dějinách chaoticky, to vnáší do novějších dějin stále více a více chaosu sociálního i jiného kulturního chaosu, to znemožňuje dospět k cíli: nepořádek, do něhož byla přivedena karma, poněvadž nastalo rozdvojení hierarchie Andělů, patřících k Michaelovi.

A nyní můžeme vyslovit něco, co souvisí s karmou Anthroposofické společnosti, co má nesmírný význam, co dává teprve jaksi správný odstín. Neboť všechno to, co možno naznačovat, když se opíráme o poměry, nevyčerpává toho, co se děje v duchovnu za kulisami. Je slabé a bledé to, co za myšlenky zvolíme ze zemských poměrů. Po takovýchto přípravách musíme sáhnout po tom, co naznačuje něco čistě duchovního.

Tu musíme říci: Zajisté, platí všechno, co duše Anthroposofické společnosti poctivě a vnitřním puzením do společnosti shromáždilo – to přirozeně platí. Ale jak to přijde, že jsou zde také síly, aby se v čistě duchovních principech sešli dnes lidé, kteří jsou si jinak v dnešním světě cizí? Kde jsou síly k tomu sejít se? Ty jsou, milí přátelé, v tom, že se zahájením vlády Michaelovy a michaelským věkem, ve kterém žijeme, se vniknutím Michaela do zemské vlády a vystředáním vlády Gabrielovy vládou Michaelovou, je sem vnášena Michaelem síla, která u těch, kdo s ním šli, má uvést karmu zase do pořádku.

Když někdo pozoruje během svého života, že tu a tam přichází do vztahů, které nejdou souhlasně s jeho vnitřním puzením, které se snad nějak vymykají z toho, co je správná harmonie v člověku mezi dobrým a zlým, toto na jedné straně – a na druhé straně stále puzení pokračovat s anthroposofickým živlem: zde je podkladem to, že člověk usiluje nazpět ke karmě, k vyžití skutečné karmy. To jest kosmický paprsek, který pro poznávajícího vylévá se zřetelně anthroposofickým hnutím: Znovuzjednání pravdy karmy.

Hleďte, s tím je spjata mnohé z toho, co jest jak osudem jednotlivce v Anthroposofické společnosti, tak osudem celé Společnosti. Přirozeně, neboť to všechno splývá dohromady.

Nyní musíme si všimnout následujícího: Hleďte, lidé, kteří souvisí s bytostmi z hierarchie Andělů, které zůstaly v říši Michaelově, tito lidé mají obtíž, najít formu inteligence pro to, co mají pochopit. Ovšem také usilují o získání osobní inteligence tak, že to může souviset s uctíváním Michaela.

Ty duše, o kterých jsem řekl, že se zúčastnily příprav v patnáctém a devatenáctém století, přicházejí dolů k Zemi a visí ještě nejhlubším sklonem k Michaelovi a jeho sféře. A přece mají podle vývojových principů lidstva přijmout individuální osobní inteligenci. To působí rozdvojenost, ale takovou rozdvojenost, která se musí rozřešit duchovním vývojem tím, že individuální soudržnost sejde se s tím, co přinášejí dolů duchovní světy v nynějším věku inteligence. Ti ostatní, jejichž Andělé odpadli (což přirozeně souvisí s karmou, neboť Anděl odpadne, jestliže souvisí s lidskou karmou, která tomu odpovídá – ti ostatní přijímají osobní inteligenci se samozřejmostí, docela jako samozřejmě, ale za to působí v nich inteligence také automaticky, působí skrze

tělesnost, působí tak, že tito lidé myslí, chytře myslí, ale nejsou při tom angažováni. – O tom byl velký spor, který trval dlouhou dobu mezi dominikány a františkány. Dominikáni nemohli osobní princip inteligence vytvářeti jinak nežli v největší věrnosti ke sféře Michaelově. Františkáni, přívrženci Duncce Scota – nikoli Scota Erigeny – ti se stali úplně nominalisty, ti říkali, že inteligence je vůbec jenom souhrn slov. Všecko, co na diskusích se odehrávalo mezi lidmi, všecko to je právě skutečně takové, že je to obraz mohutných bojů, které se odehrávaly mezi jedním zástupem Andělů a druhým zástupem Andělů.

Hledte, je to tak, že bytosti z hierarchie Andělů, které se nyní spojily s principem Země, že ty vlastně tak od devátého, desátého století žijí na Zemi. A je to zase něco otřásajícího, milí přátelé: Zde na Zemi přebývá materialismus: zde jsou právě ti nejchytřejší a nejpokročilejší lidé takoví, že duchovno popírají, že se začínají posmívat tomu, že duchovní bytosti měly by býti v jejich okolí právě tak jako fyzičtí lidé. V této době, kdy se šířil materialismus, v této době sestupuje stále více a více Andělů dolů a žijí na Zemi. Tady spolupracují a jsou to právě oni, kteří v určitých dobách, když je lidské vědomí zkaleno se inkorporují a působí na Zemi. Velký počet andělských bytostí se drží zpět, ale ty, které podle své andělské karmy stojí nejbliže ahrimanským mocnostech, ty se nedrží zpět, ty se inkorporují v lidech, v určitých dobách se noří do lidí.

Tu vzniká potom to, co jsem v předešlé hodině označil tím, že jsem řekl: Zde je takový člověk na Zemi, má lidské nadání, lidskou inteligenci, která se vyžívá, snad geniálně vyžívá. Ale na určitou dobu, kdy jest jeho vědomí zkaleno, zaujme v něm místo ahrimanská andělská inteligence. Potom může nastat tento zjev: Je zde člověk, zdá se býti neobyčejným člověkem a ze svého lidství psáti to nebo ono. Co jest ahrimanské, to může k člověku právě tím, co dnes přijímáme v inteligentních formách. Musíme uplatňovati svoji osobnost, nechceme-li dnes být zaplaveni tím, co jsem naznačil během těchto přednášek. A proto je tomu tak, že Ahriman může vystupovat jako spisovatel, může být spisovatelem. Ale když jsme teď shromážděni ve znamení našeho vánočního sjezdu, nechci o takových věcech pomlčeti. Proto chtěl bych poznamenati ještě následující.

Hledte, bylo možné jiné stanovisko k jednomu z nejskvělejších spisovatelů poslední doby, k jednomu z nejskvělejších a největších spisovatelů – dokud nevyšla jeho poslední kniha. Když jsem psal svou poslední knihu „Nietzsche, bojovník proti své době“, měla veřejnost co činiti s oslňujícím spisovatelem, který lidské schopnosti vystupňoval až k tomu nejvyššímu. Potom teprve seznámili se lidé s tím, co Nietzsche napsal v době svého úpadku. To jsou především dvě díla: „Antikrist“ a „Ecce homo“. To jsou dvě díla, která napsal Ahriman, nikoli Nietzsche, ahrimanský duch v Nietschovi inkorporovaný. Tu vystoupil Ahriman poprvé na Zemi jako spisovatel. V tom bude Ahriman pokračovat. Nietzsche na tom ztroskotat.

Pomysleme, vůči jakým podnětům stojíme, když stojíme vůči ideám, které žily v Nietschovi v době, kdy psal pod vlivem onoho ducha skvělá, ale ďábelská díla, díla „Antikrist“ a „Ecce Homo“ – inteligentní díla. Co do velikosti, oslnivosti nesnížíme nijaké dílo, jestliže je nazveme ahrimanským, jak se mohou domnívat prostoduší lidé, kteří nevědí, jaká velikost může v Ahrimanovi býti. My nehaníme, ani nechválíme, když mluvíme o Ahrimanovi, velmi mnoho na něm na Zemi závisí. Kdo krvácel – myslím to duševně – jako jsem krvácel já, když jsem poprvé četl Nietschův spis „Vůle k moci“, který byl potom uveřejněn takovým způsobem, že lidé nemohli o něm získat správnou představu – a kdo zároveň může nazírat do říší, které od počátku vlády Michaelovy, od osmdesátých let předešlého století jsou jen docela tenkou stěnou odděleny od fyzických říší Země, takže možno říci, že je to říše, která je podobná té

říši, kterou prodělává člověk po smrti – kdo nazírá do toho, jaké zde jsou námahy v tomto směru, jaké ahrimanské poznámky stojí v knize „Antikrist“. Nevím, zdali v novějších vydáních jest ono místo také takové. Je to na jednom místě, kde psal o Ježíši, necituji doslovně – řeknu, že Renan označuje Ježíše za genia.

Nietsche nehledí na něho jako na genia. On praví: Řečeno s přísností psychologa, bylo by na místě docela jiné slovo...“ V mém vydání Nietschových děl jsou na tomto místě tři tečky, nevím, zdali je to v novějších vydáních také tak. V rukopise stojí zde „idiot“, to jest ruka Ahrimanova. A stojí zde mnoho jiného tohoto rázu. A kdo by mohl věřit, že v Nietschovi, který současně, když tyto věci psal, měl ve své duši návaly, aby přešel ke katolicismu (nesmíte zapomenout že to šlo souběžně) – kdo by zde mohl věřit, že zde není skryta hluboká záhada? – „Antikrist“ končí --- jakými slovy končí? Končí slovy (nemohu to citovat doslova): --- „Chtěl bych napsati na všechny stěny – a mám psací materiál s daleko svítícími literami – chtěl bych napsati na všechny stěny, co křesťanství jest: Křesťanství jest největší kletbou lidstva.“ – Tak končí tato kniha. Tu přece máme před sebou problém. Musíme právě viděti, jak celá tato říše, oddělená od naší říše jen tenkou stěnou, kde se odehrávaly všechny ty duchovní boje při uplynutí Kali-yugy a sahající poněkud ještě za Kali-yugu – jak tato říše chce proniknouti do fyzické říše Země.

To jsou věci, na které musíme pohlížet, chceme-li pochopit, jak se lidstvo vlastně může chovat k tomu, co v civilizaci musí vystoupit začátkem věku Michaelova. Bylo skutečně nutno při přechodu z Kali-yugy, při přechodu z Temného do Jasného Věku, státi v duchovně-fyzické názornosti, chtěl-li někdo naznačiti, jak jsem to učinil já ve své knize „Mystika při vzniku novodobého duchovního života“, chtěl-li někdo naznačiti náladu, kterou musíme míti vůči duchovnu a hmotnu. Je tomu skutečně tak, že bych chtěl odevšad snést možnosti k naznačení tohoto grandiózního přechodu, který nastává jakožto vzejití věku Michaelova. A se vším, co jest Anthroposofické hnutí, musíme se cítit v tomto věku. Neboť všechno toto velkolepé, toto veliké, to se nejdříve vyžívá v lidské karmě, příšle již do nepořádku. Když pomyslíme, jak všeobecná pravda spočívá v karmických souvislostech a jak svět je takový, že i do těchto všeobecných karmických spojitostí mohly po staletí zasahovat výjimky a jak přichází nyní požadavek, uvést karmické výjimky nazpět do jejich pravidel: pak pocítíme – protože to je úkolem, posláním anthroposofického hnutí – něco z velkého významu a dosahu anthroposofického hnutí.

To má spočívat, milí přátelé, ve Vašich duších, když si řeknete: Ti, kdo dnes na základě takového rozeznávání, cítí puzení vejíti do anthroposofického hnutí nebo života, ti budou při uplynutí dvacátého století znovu povoláni, aby na vrcholném bodě docílili co největšího rozšíření anthroposofického hnutí.

Ale to se může státi jenom, jestliže tyto věci mohou v nás žíti, jestliže může žíti názor o tom, co kosmicky duchovně zasahuje do zemské fyzičnosti, když i do zemské inteligence, do názoru lidí zasahuje poznání o významu Michaelově.

Tento podnět musí býti duší anthroposofického snažení, duše sama musí chtít stát v anthroposofickém hnutí. Tím najdeme možnost, abychom myšlenky velkého dosahu nějakou dobu ve své duši nejen uchovali, ale oživili, takže duše těmito myšlenkami se anthroposofickým způsobem dále utvářejí, aby se duše vpravdě stala tím, čím býti má, aby po nevědomém sklonu, přijít k anthroposofii byla duše uchopena posláním anthroposofie.

Abyste toto uchopení nechali na sebe v klidu působit, proto mluvil jsem k Vám v této poslední hodině tato vážná slova.

Chceme v nich pokračovati, až se zase sejdem. Jestliže se v prvních dnech září sejdem, budeme míti pokračování těchto úvah. Zatím chtěl bych Vám všem vložiti

na srdce právě to, co jsem musel mluvit dnes večer v souvislosti s karmou jednotlivých anthroposofů a Anthroposofické společnosti.

Více zde: [http://christian-rosenkreutz.webnode.cz/novinky/xi-vyvoj-principu-michaelova-prubehem-dob-rozdvojeni-kosmicke-inteligence-/](http://christian-rosenkreutz.webnode.cz/novinky/xi-vyvoj-principu-michaelova-prubehem-dob-rozdvojeni-kosmicke-inteligence/)

Vytvořte si vlastní stránky zdarma: <http://www.webnode.cz>